

SELVITYS VUODEN 2015 MYÖNNETYN APURAHAN KÄYTÖSTÄ

Rahoittaja: Alli Paasikiven Säätiö

Apurahan saaja: Itsenäisyyden juhluvuoden lastenrahaston säätiö (ITLA)

Apurahan suuruus: 25 000 euroa

Lapset, nuoret ja perheet satavuotiaassa Suomessa tutkimus- ja vaikuttamisohjelma (2013-2017)

Itsenäisyyden juhluvuoden lastenrahaston säätiö (ITLA) on vuonna 2013 käynnistänyt *Lapset, nuoret ja perheet satavuotiaassa Suomessa tutkimus- ja vaikuttamisohjelman*. Ohjelman keskeisenä ja ensisijaisena lähtökohtana on kääntää tulevaisuuden lapsi-, nuoriso- ja perhepolitiikka lasten tasavertaisia elinolosuhteita tukevaksi.

Alli Paasikiven säätiö on tukenut ohjelmaa ja sen tototutusta alusta saakka. Vuonna 2015 ohjelmalle haettiin rahoitusta erityisesti lasten elinoloja kuvaavien indikaattoritietojen visualisointia ja popularisointia varten. Myös tapahtumien toteuttamiseksi sekä yleisohjelman koordinointia varten haettiin tukea.

1. Lasten elinoloja kuvaavien indikaattoritietojen visualisointi ja popularisointi

Vuoden 2015/16 aikana otsikolla ”Lasten Suomi sata vuotta” on tehty käsikirjoitus, jonka pohjalta on toimitettu filmin ensimmäinen versio. Filmissä hyvinvoinnin kehitystä 100 vuoden aikana kuvataan toimituksellisesti ja journalistisesti sekä tilastoin että haastatteleamalla nykyajan lapsia sekä asiantuntijoita ja myös ikäihmisiä joilla on kokemusta lapsuudesta menneinä vuosikymmeninä.

Filmin ensimmäinen osa käy läpi lapsuuden muuttuvaa paikkaa yhteiskunnassa vuosikymmen kerrallaan. Toinen osa filmistä käsittelee lapsuuden ulottuvuuksia nykypäivänä. Jälkimmäinen osa on jaoteltu indikaattoreittain. Jaottelu perustuu julkaisulle: Eriarvoistuva lapsuus. Lapsiasiavaltuutetun toimiston julkaisuja 2014:3.

Filmin täysipitkästä versiosta (n. 25 min) pyritään vuoden 2016 aikana työstämään lyhyempi versio (n. 15 min), joka soveltuisi esimerkiksi panelikeskustelujen avaukseksi. Vuodeksi 2017 ohjelma pyrkii jalkauttamaan ladattavan version filmistä yleisön käyttöön.

Työn toteutuksessa on hyödynnetty entisen lapsiasiavaltuutetun Maria Kaisa Aulan asiantuntemusta. Filmin toimittajana on toiminut freelancetoimittaja Meeri Ylä-Tuuhonen, joka myös ITLAn puolesta on hoitanut joitakin filmin tuotantoon liittyviä tehtäviä.

2. Tapahtumien toteuttaminen sekä ohjelman koordinointi

Ohjelman tuotosten esittely tapahtuu pääosin juhlavuonna 2017. Kuluneen vuoden aikana ITLA on järjestänyt runsaasti tapahtumia, verkostokokouksia ja pyöreänpöydän keskusteluja lopputuotosten eteenpäinviemiseksi. Tapahtumia on pidetty seuraavasti:

2.1 Osaohjelmien asiantuntija-/viiteryhmät kokoontuivat kertomusvuoden aikana:

- Sata lasissa osaohjelman tiimoilta 4 kertaa.

- Sata kohtaamista / Kasvun tuki - vaikuttavan varhaisen tuen tietolähde osaohjelman tiimoilta 4 kertaa.

- Sata investointia – lasten oikeuksien näkyminen kuntien budjetoinnissa osaohjelman tiimoilta 10 kertaa.

- Sata laulua Suomesta ja Suomalaisuudesta: 6 kertaa.

- Ohjausryhmä on kokoontunut kolmesti: 5.3, 4.6, 13.10

- Vaikuttamisryhmä on kolmesti: 2.3, 3.6, 6.10

- Tiedotusryhmä on kokoontunut kahdesti: 4.6, 5.10

2.2 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen, seminaarit ja tapahtumat

21.1.2015

Tilaisuus: Pyöreänpöydänkeskustelu ilmastonmuutoksen lapsivaikutuksista

Paikka: Lastensuojelun Keskusliitto

Keskustelun tuloksena on syntynyt epävirallinen ilmastoverkosto. Ilmastoverkosto on mm. vuoden aikana laatinut aiheesta eettisen vetoomuksen (vrt. <https://www.lskl.fi/teemat/lapsen-oikeudet/aikuisten-on-otettava-vastuu-ilmastonmuutoksen-vaikutuksista-lapsiin/>) yhdessä kumppaneidensa kanssa, jossa korostetaan aikuisten vastuuta ilmastonmuutoksen torjumisessa. Vuoden aikana ITLAn ohjelma on myös osallistunut työpajan suunnitteluun aiheesta Sosiaalialan asiantuntijapäiville 16.3.2016.

11.3.2015

Tilaisuus: Pyöreänpöydän keskustelu vaikuttavan varhaisen tuen arvioinnista ja levittämisestä tasavertaisesti kaikkien lasten saataville.

Paikka: Lastensuojelun Keskusliitto

Tilaisuudessa esiteltiin ITLAn ja kumppaneiden Kasvu tuki -portaalia varten luotu taustatyö (vrt. www.kasvuntuki.fi), jonka tavoitteena olisi luoda kasvatuksen tueksi alusta ammattilaisille ja vanhemmille. Onnistuessaan tavoittamaan kohderyhmänsä portaali takaisi että kaikilla lapsiperheillä olisi mahdollisuus saada parasta mahdollista apua varhain, ennen varsinaista lastensuojelutarvetta. Keskustelun tuloksena hakemusta pysyvän

toimituksen perustamisesta vaikuttavien menetelmien arviointia ja levittämistä varten lähdettiin suunnittelemaan yhdessä kumppaneiden kanssa.

11.5.2015

Tilaisuus: Sata lasissa –osahanke esittely ALKOn Lasten seurassa –ryhmässä

Paikka: Alko, Salomonkatu 1

Esittelyssä oli tutkimustuotokset (Tutkijat Jenni Simonen, Henna Pirskanen) sekä kehittämistyö ja vaikuttamistyön suunnitelmat (Petra Kouvonen).

19.5.2015

Tilaisuus: Päihdepäivät.

Paikka: Helsingin Kulttuuritalo

Sata lasissa – hankkeen sessio *Varttuminen suomalaisessa alkoholikulttuurissa* keräsi salin täyteen päihdetyön ammattilaisia. Tilaisuuden jälkeen filmille ”Siellä sitten käyttäydytään” lähdettiin kehittämään manuaalia filmin käytön tueksi esim. vanhempainilloissa.

21.5.2015

Tilaisuus: Tiukulan säätiö, hallituksen kokoontuminen.

Paikka: Tiukula talo

Petra Kouvonen (ITLA) esitteli lapsibudjetointi -hankkeen kuntapilottia. Esittelyä seurasi materiaalin työstäminen LapBu –ohjeeksi (vrt.

https://issuu.com/itlaopas/docs/kuntien_budjetointi_tyokalupakki_20)

22.5.2015

Tilaisuus: Nuorten karonkka.

Paikka: Helsingin nuorisosiainkeskus / Happi

Nuoret jotka osallistuivat *Siellä sitten käyttäydytään* -filmin ideointiin ja/tai filmissä näyttelemiseen, kutsuttiin filmin ensi-iltaan. Myös nuoria aikuisia, jotka osallistuivat filmin tekoon, olivat kutsuttuina mukaan tilaisuuteen.

3.6.2015

Tilaisuus: Kansanedustajien perehdytys lapsiasioihin

Paikka: Säätytalo

ITLA oli mukana Lapsiasiavaltuutetun toimiston sekä keskeisten lapsijärjestöjen kanssa järjestämässä tilaisuutta, jossa kansanedustajia perehdytettiin Lasten oikeuksien sopimukseen. Ohjelmajohtaja esitteli tilaisuudessa yhdessä muiden tahojen kanssa lyhyesti ITLAssa suunnitteilla olevia työvälineitä, joilla lasten oikeuksien toteutumista on mahdollista edistää ruohonjuuritasolla.

14.7.2015

Tilaisuus: ”Perheen ei tarte pärjätä yksin” –näytelmä ja panelikeskustelu

Paikka: Eetun aukion lavalla Porin SuomiAreenassa

Ohjelman kantavia teemoja olivat sosiaalisen tuen, puhumisen sekä näkyväksi tulemisen tärkeys perheiden pärjäämisen näkökulmasta. Teemat haluttiin yhdessä kumppaneiden kanssa nostaa päättäjien tietoisuuteen erityisesti alleviivaamalla että perheen ja lähiyhteisöjen voimavarojen tukeminen on myös yhteiskunnallinen, ei pelkästään

yksityinen tehtävä. ITLAn tuotoksissa asiaa käsitellään mm. oppaassa *Vanhemmuus ensin – miten ammattilaiset voivat tukea pienten lasten vanhempia päihdehaittojen ehkäisemiseksi* (vrt. https://issuu.com/itlaopas/docs/vanhemmuus_ensin_tyokalupakki_2016)

24.8.2015

Tilaisuus: Sata lasissa –osahanke esittely ALKOn Lasten seurassa –ryhmässä.

Paikka: ALKO

Esittelyssä oli kehittämistyön tulokset filmin (Tuomas Tenkanen) sekä oppaan (Maarit Andersson) osalta.

25-26.8.2015

Tilaisuus: Kasvun tuki –tieteellinen neuvosto ja pohjoismainen verkosto.

Paikka: Turun yliopisto

Tieteellinen neuvosto käsitteli vaikuttavuusasteikkoa ja kävi keskustelua kehittämistarpeista. Kokousta seurasi pohjoismaisten vastaavien portaalien edustajien kokoontuminen. Edustettuina oli Tanska (Vidensportalen), Norje (Ungsinn) sekä Ruotsi (Metodguiden). Kokouksessa keskusteltiin yhteisarviointi- mahdollisuuksista jatkossa ja sovittiin seuraavasta tapaamisesta asian tiimoilta.

27.8.2015

Tilaisuus: Sessio pohjoismaisilla lastensuojelupäivillä: The Nordic Family center – an arena for diverse parenthood

Paikka: Logomo, Turku.

Yhdessä LSKL:n/ Emma & Elias ohjelman kanssa suunniteltu sessio rakentui kolmiportaisen mallin mukaisesti, jossa käsiteltiin kohtaamisen ja vaikuttavan tiedon yhteensovittamista palvelutarjonnassa.

24.9.2015

Tilaisuus: Alkoholipoliittinen työvaliokunta

Paikka: ALKO

Esittelyssä oli tutkimustuotokset (Tutkijat Jenni Simonen, Henna Pirskanen) sekä kehittämistyö ja vaikuttamistyön suunnitelmat (Petra Kouvonen).

8.10.2015

Tilaisuus: Vaikuttava vanhemmuuden tuki osana STM:n koordinoimaa Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa

Paikka: STM

Vaikuttavan vanhemmuuden tuen tuominen osaksi kuntien tasa-vertaista tarjontaa lapsiperheille oli teemana Kuntaliiton ja ITLAn yhteisesittelyssä. Tilaisuuden päätteeksi päätettiin yhteistarjouksen laatimisesta asian tiimoilta siten että Kasvun tuki – asteikon perusteella valitut vaikuttavat menetelmät myös olisi mahdollista pilotoida kunnissa. Pidemmän aikavälin tähtäin tulisi edelleen olla pysyvän portaalin perustaminen Suomeen.

20.11.2015

Tilaisuus: ITLAn väliseminaari Yhdessä – lapsen puolesta

Paikka: Tiukula talo Helsinki

Seminaari keräsi Tiukulataloon liki 80 henkilöä ITLAn väliseminaarin, joka järjestettiin yhteistyössä mm. Alli Paasikiven säätiön, Eduskunnan Lapsen puolesta – ryhmän ja Pelastakaa Lapset ry:n kanssa. Tilaisuudessa esiteltiin ohjelman tuotoksia ja linjattiin tulevaa.

Kuluerittely	€
Filmin kuvaus ja leikkaus	3 600
Käsikirjoitus, lyhennykset ja käännöstyöt	6 400
Arkistomateriaali	2 250
Tuotantokulut	1 200
Grafiikka, vuosiluvut yms.	1 740
Videon toimittaminen	3 200
Lukijan palkkio	300
Matkat ja päivärahat	2 200
Tilaisuudet	2 110
Kokonaiskoordinointi	2 000
SUMMA	25 000